

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 63. Landgravius coram Cæsare veniam exorans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](#)

Sæcul. XVI. perlegit, illis tamen sese submittere co-
A.C. 1547. gebatur, ea lege, ne ad duriora adstrin-
 geretur. Cum ergo Imperator rem ad
 sententiam cessisse cerneret, Wittem-
 bergam Mauritio Duci cessit, ipse vero
 quantocius promotis castris in Hassiam
 contendit, hanc Regionem infestis ar-
 mis invasurus, si Landgravius data
 fidem violare moliretur: verum hic ip-
 fus Cæfari obviam procedens die deci-
 ma octava Junii Hallam pervenit comi-
 tantibus eum Electore Brandenburgico,
 necnon Mauritio Saxonie Duce. Vix
 hora effluxerat, cum pariter Henricus
 Brunsvicensis Dux, ejusque filius Ca-
 rolus Victor ibidem adventarent: alte-
 ra vero die Christophorus Carlebitzius,
 qui Cæfari ab Imperii secretis erat, Land-
 gravium accedens, pacis conditiones ip-
 sius chirographo firmandas obtulit, cum
 autem ille id exequi renueret, causatus,
 additum fuisse, quod Cæfaris esset sin-
 gulos hujus pacti articulos interpretari,
 quæ tamen conditio in literis ei per E-
 phebum allatis non fuisset perscripta.

§. LXIII. *Landgravius coram Cæsare veniam exorans.*

Thu. hist. l. c. **C**um autem Atrebensis Episcopus
Steid. p. 673. Cæfaris Minister ad Landgravii
 que-

querelas responderet, quod hæc con-Sæcul. XVI.
ditio nonnisi scribæ negligentia, ac ob- A.C. 1547.
livione in exemplari ad eum transmis-
so fuisset omissa, hinc Landgravius mox
aquietus: renuit nihilominus Tridenti-
ni Concilii Decretis sese submittere, ista-
que verba apponi voluit, quod ipse ge-
neralis, ac liberi Concilii, in quo non
minus Caput, quam reliqua membra
emendarentur, sanctionibus parere vel-
let, eo prorsus modo, quo Brandebur-
gicus Elector, ac Mauritius Dux se ei-
dem subjecturi essent. Porro id ex hoc
fine addidit, quod hi se ab Augustana
Confessione nunquam discessuros pro-
misissent. Hac igitur ratione tandem
pacta fuere firmata, moxque Principes
circa horam quintam post meridiem
Landgravium adduxerunt ad Cæsarem,
qui tum in suo throno confidens cum suo
Cancellario versabatur. Ubi cum Land-
gravius coram Cæsare in genua provol-
veretur, per Cancellarium supplex præ-
legebatur libellus, quo is crimina in
Cæsaream Majestatem commissa depre-
cabatur, simulque effictim rogabat,
ut illum in suam fidem, ac præfidium
recipere velit, facta pollicitatione, quod
deinceps omnem Cæsari fidem, obse-
quium, & obedientiam præstare para-
tus sit. Ad hæc Cæsar per Georgium
Heldum hæc in responsis dari præce-
pit:

B b 3

pit:

Sæcul. XVI. *Etsi Langravius gravissimam pœnam sit me-*
A.C. 1547. *ritus, prout & publice constat, & ipse fa-*
tetur, ego tamen & pro mea liberalitate,
& quoniam Principes aliquot intercesserunt,
non recuso, quin & a proscriptione is libe-
retur, & neque suppicio, quod est comme-
ritus, neque carcere perpetuo, neque bonis
etiam mulctetur amplius, quam in formula
pacis definitum est: insuper ipsius etiam no-
bilitati, atque populo ignosco, modo pa-
servent, & suum hoc tantum beneficium de-
inceps agnoscant.

Hujus perdemissæ subjectionis Spe-
 ctatores erant Maximilianus Archidux
 Ferdinandi Regis Filius, Philibertus
 Sabaudiæ, & Albæ Duces, supremus
 Prussiæ Magister, necnon Atrebatenis,
 Numburgicus, & Hildesheimensis Epi-
 scopi præter Henricum, Carolum Vi-
 ctorem, & Philippum Brunvicensium
 Duces. Aderat quoque summi Ponti-
 fices Nuntius, necnon Bohemiæ,
 ac Daniæ Regum Legati præter Cliven-
 sis Ducis, ac maritimarum aliquot ci-
 vitatum Oratores, aliosque ex Nobili-
 tate quamplurimos.

§. LXIV.

Landgravius præter expectationem
custodiæ datus.

Landgravius, cum de sincero Cæsarisi
 animo